

до 2022/2023 навчального року

Інформаційно-комунікативна компетентність учителя

Починаючи з 2022/2023 навчального року, вчителі-предметники матимуть справу з дітьми, які навчались у початковій школі за програмою НУШ. Окрім виклику у вигляді дітей-нушиків, педагоги будуть працювати над реалізацією нового державного стандарту базової середньої освіти. Ці фактори мають стати не перешкодою у наданні якісних освітніх послуг, а навпаки – стимулом для розвитку кожного вчителя. Одним із таких аспектів, на який варто звернути увагу з точки зору самовдосконалення, є інформаційно-комунікативна компетентність вчителя. При цьому варто також урахувати той факт, що дана компетентність має бути зорієнтована на діяльнісний та компетентнісний підхід у навчанні, як того вимагає новий державний стандарт.

Сучасні дітлахи часто використовують телефони, які за своїми характеристиками наближені або перевершують можливості персональних комп'ютерів пересічного педагога. Маючи під рукою такий гаджет, нескладно виконати декілька операцій, які б забезпечили створення навчального продукту, яким згодом можна поділитись з педагогом через мережу інтернет або ж напряму продемонструвати у класі перед однокурсниками, провівши невеличку презентацію. Пропоную вашій увазі декілька застосунків, які є у вільному доступі та придатні для навчання дітей через діяльнісний підхід.

Одним із перших додатків, на які варто звернути увагу педагогам, є «miMind». Цей застосунок призначений для побудови ментальних карт. У процесі розробки такого навчального продукту здобувачі освіти відшукують логічні зв'язки, що сприяє розвитку логічної компетентності. Результати своєї роботи окремі учні можуть демонструвати на загал, таким чином розвивати мовленнєву компетентність. Однак цей додаток – не єдиний у своєму роді. Якщо комусь не подобається інтерфейс чи можливості саме в «miMind», користуючись пошуком в google play можна знайти додаток для побудови ментальних карт на свій смак, просто вписавши словосполучення «ментальні карти» і спробувавши встановити декілька на свій телефон чи планшет. Для тих, хто звик користуватись комп'ютером чи ноутбуком, – є альтернатива в мережі інтернет. Ось тільки декілька

з варіантів

<https://www.mindmeister.com/ru>
https://www.lucidchart.com/pages/ru/examples/mind_mapping_software
<https://coggle.it/?lang=ru>

Для розвитку мовленнєвої компетентності хорошим варіантом цікавого застосунку є «WordCloud», що перекладається як «хмара слів». Із самої назви стає зрозуміло, для чого такий додаток призначений. Останнім часом педагоги доволі часто використовують різноманітні хмаринки слів для того, щоб активізувати діяльність учнів на уроці, повторити вивчені поняття. Однак нам потрібно не самим їх робити а навчити цього учнів. Додаток допоможе впоратись із цим завданням. Звісно ж, є аналоги для гаджетів на кшталт комп'ютера чи ноутбука. Думаю, відомий багатьом <https://wordart.com/> має подібні зразки хмаринок слів, можна так само використовувати, тільки функціонал значно ширший, ніж у мобільного додатку.

Якщо ваші учні творчі, креативні та мають неабияку фантазію – «Canva» просто таки створена для них. До речі, це не лише додаток, а і сайт. Тому тут є вибір, якою версією користуватись. А як щодо функціональних можливостей? Здобувачі освіти зможуть завдяки сайту чи додатку створити колажі, меми, візитівки історичних діячів, логотипи та багато іншого.

Звісно, читачі можуть заперечити, що це все занадто складно для дітей у 5 класі. І, до певної міри, мушу погодитись. Однак вже у такому віці вони можуть бути зареєстрованими в соцмережах на зразок інстаграм чи фейсбук, де користувачі доволі часто вітають один одного за допомогою так званої «сторіс». Колажі для інстасторіс якраз створюються за допомогою «Canva».

Для створення відео також є додатки на телефон. Одним із лідерів за своєю простотою та функціональністю є «CapCut». Цей додаток дозволяє працювати над створенням та обробкою відеофайлів. До прикладу, створення невеличкого відео про свою сім'ю – як цікава альтернатива типовому родинному дереву. Відео можна супроводжувати накладеною звуковою доріжкою, тобто накласти інший звук або озвучку. Або ж створити відеокліп про якогось відомого діяча. Та навіть тік-ток можна

змонтувати за допомогою CapCut, чим, власне, дівора і захоплюється. Щоправда, процес створення такого навчального продукту потребує затрат часу, тому такі завдання більш доречно давати у вигляді індивідуальних або групових проєктів для виконання вдома. Загалом, кількість варіантів використання даного додатку необмежена і залежить від творчого підходу педагога та креативності його учнів.

Як бачимо, останнім часом з'явилося достатньо мобільних додатків, які можна використовувати для впровадження діяльнісного та компетентнісного підходу в навчальний процес. У статті описана невелика кількість, проте ринок програмного забезпечення мобільних телефонів не стоїть на місці, і, можливо, найближчим часом ми побачимо справжній «бум» розвитку освітніх додатків, які можна буде легко, просто, а головне, з користю застосувати у роботі з учнями.

Окрім телефонних додатків, як уже неодноразово згадувалось, у роботі з учнями можна і навіть треба використовувати онлайн-ресурси. Деякі з них, як от сервіси для створення ментальних карт чи хмаринок слів уже згадувались вище, тому перейдемо до огляду функціональних можливостей інших.

У мережі інтернет є безліч сайтів для створення кросвордів. Можна обрати будь-який до вподоби. Однак замість того, щоб просто створити кросворд та роздати учням для розв'язання, можна піти дещо іншим шляхом. По-перше, попросити учнів самим створити кросворд для однокурсників чи сусідів по парті. Таким чином, діти розвиватимуть вміння правильно ставити запитання, що, безумовно, є важливим моментом в розвитку мовленнєвої компетентності. По-друге, можна роздати дітям вже розв'язаний кросворд та попросити їх підібрати запитання до існуючих відповідей. Як бачимо, принцип роботи у двох варіантах і акцент на формування однієї із ключових компетентностей однаковий, підходи трішки різні.

Останнім часом серед учителів популярним став онлайн-сервіс <https://learningapps.org/>. Обійти цей сервіс своєю увагою просто неможливо

до 2022/2023 навчального року

Інформаційно-комунікативна компетентність учителя

ливо, хоч він і доволі відомий. В чому ж особливість даного ресурсу? На сайті є можливість створення онлайн-вправ. Найбільший інтерес викликають вправи, що спрямовані на розвиток компетентностей в громадянській та історичній освітній галузі. Зокрема, у вправі, яка називається хбскjdf, можливо розставити події у вигляді коротких текстових повідомлень або картинок, які характеризують ту чи іншу історичну подію. Завданням учнів буде розставити їх у хронологічній послідовності, що безумовно формуватиме одну із найважливіших історичних компетентностей – хронологічну.

Завдання на класифікацію чудово підійдуть для розвитку логічної компетентності. Завдання з мітками, можна інтерпретувати до історичної карти і таким чином формувати просторову компетентність. Загалом, ресурс доволі функціональний, дієвий та цікавий у використанні.

Надзвичайно пізнавальними та цікавими є ресурси, використовуючи які, можна створювати інтерактивні плакати. Такими, до прикладу, є <https://genial.ly/> або ж <https://www.thinglink.com/>. Ці ресурси дозволяють залучити учнів до роботи над створенням навчального продукту, яким

вони згодом і будуть користуватись. Ступінь залучення учнів до роботи буде залежати від їхнього рівня володіння сервісом. Таким чином, чим більше вчитель його практикуватиме – тим самостійнішою буде робота здобувачів освіти.

На початковому етапі діти можуть займатись тільки пошуком та відбором інформації для наповнення інтерактивного плакату, а вже вчитель наповнить. Коли учні навчаться самостійно наповнювати, можна буде давати завдання повного циклу. Відтак розвиватимуться одразу декілька компетентностей – інформаційно-комунікативна, навчання протягом всього життя, вільне спілкування рідною мовою.

Одним із найпростіших способів залучити учнів до роботи є сервіси Google. У пошуках чогось креативного й оригінального педагоги нехтують простим та ефективним. Створивши в себе на Google-диску документ і надавши окремим учням доступ до нього, ми отримуємо електронний зошит, де учень може вносити інформацію у вигляді таблиці, схеми чи просто міні-твору. Як приклад такої роботи може бути схема історичних періодів:

Назва періоду	Первісне суспільство	Античність	Середні віки	Новий час	Новітня історія
Характерні риси					

Учням потрібно буде на основі інформації підручника заповнити характерні риси того чи іншого періоду. Документ можна урізноманітнити блок-схемами або ж розфарбувати таблицю в різні кольори. Перевагою такого способу є те, що заповнювати, до прикладу,

таблицю, до якої надано доступ, можна як з комп'ютера в якості домашнього завдання або ж завдання під час дистанційного навчання, так і з телефону в класі. Акцент на компетентності та діяльнісний підхід тут очевидний.

Юрій ВЕНГЕР,
учитель історії Зяньковецького навчально-виховного комплексу "Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів – дошкільний навчальний заклад" Деражнянської міської ради

Історія в особах

Богдан ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ,
Гетьман Війська Запорозького

Пилип ОРЛИК,
творець першої Конституції в Європі

Симон ПЕТЛЮРА,
Генеральний секретар військових справ УНР

Роман ШУХЕВИЧ,
Головний командир УПА